

บันทึก

เรื่อง การออกประทานบัตรตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐

กระทรวงอุตสาหกรรมได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ อก ๐๒๐๑/๙๕๖ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยบริษัทปราชญ์เทรดดิ้ง จำกัด ได้ร้องขอความเป็นธรรมต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมว่าเขตประทานบัตรที่ บริษัท ได้รับโอนจากนายโฆสิต โฆสิตพัฒนา ผู้ถือประทานบัตร ที่ ๑๙๑๔๔/๑๔๗๒๐ เหมือน หินปูน เพื่อทำปูนขาวสำหรับอุตสาหกรรมฟอกหนังหรืออุตสาหกรรมน้ำตาลที่เขาจำปา ตำบล หนองตาแต้ม อำเภอปราชญ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เนื้อที่ ๗๐ ไร่ ๒ งาน ๙๐ ตารางวา ไม่ ถูกต้อง เนื่องจากประทานบัตรดังกล่าวในขณะที่นายโฆสิต โฆสิตพัฒนา ยื่นคำขอเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๒ นั้น นายโฆสิต โฆสิตพัฒนา ได้ยื่นคำขอไว้มีเนื้อที่ ๓๐๐ ไร่ ซึ่งคลุมภูเขาจำปาทั้งลูก แต่ เจ้าหน้าที่รังวัดของสำนักงานทรัพยากรธรณีจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้รังวัดโดยอ้างว่าได้หักเนื้อที่ ที่ทับของผู้อื่นออกแล้วมีเนื้อที่เหลือออกประทานบัตรได้เพียง ๗๐ ไร่ ๒ งาน ๙๐ ตารางวา เท่านั้นนายโฆสิต โฆสิตพัฒนา จึงยอมรับเอาเนื้อที่นั้น แต่ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ในขณะที่นาย โฆสิต โฆสิตพัฒนา กำลังดำเนินเรื่องเพื่อออกประทานบัตรอยู่นั้น ห้างหุ้นส่วนจำกัดศิลาปราชญ์ ได้ ยื่นคำขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่ เนื้อที่ ๕๘๕ ไร่ ในบริเวณเขาจำปาที่นายโฆสิต โฆสิตพัฒนา เคยยื่นคำขอประทานบัตรไว้และถูกรังวัดตัดออก และต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศิลาปราชญ์ ได้ยื่นคำขอประทานบัตรในเขตคำขออาชญาบัตรผูกขาดสำรวจแร่นั้น เนื้อที่ ๘๘ ไร่ ๓ งาน ๔๓ ตารางวา บริษัทฯ พิจารณาเห็นว่า พื้นที่ในบริเวณเขาจำปาซึ่งอยู่ภายในเขตคำขอ ประทานบัตรจำนวน ๓๐๐ ไร่ของนายโฆสิต โฆสิตพัฒนา หากไม่ทับที่กรรมสิทธิ์หรือสิทธิ ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลอื่น พื้นที่นั้นควรเป็นสิทธิโดยชอบธรรมที่นายโฆสิต โฆสิตพัฒนา จะได้รับอนุญาตประทานบัตร บุคคลอื่นที่ขอภายหลังไม่ควรได้รับสิทธิแต่อย่างใด บริษัทฯ จึงร้องขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมแต่งตั้งคณะกรรมการจากส่วนราชการ อื่นทำการรังวัดตรวจสอบเขตพื้นที่คำขอประทานบัตรบริเวณภูเขาจำปาใหม่ หากตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่าพื้นที่ของเขาจำปาที่อยู่ในเขตคำขอประทานบัตรของนายโฆสิต โฆสิตพัฒนา มีที่ว่าง เหลืออยู่ ให้บริษัทฯ มีสิทธิยื่นคำขอประทานบัตรในที่ว่างนั้นแทนนายโฆสิตโฆสิตพัฒนา และใน ระหว่างการตรวจสอบขอให้ระงับการพิจารณาคำขอประทานบัตรของห้างหุ้นส่วนจำกัด ศิลาปราชญ์ ไว้ก่อน

กระทรวงอุตสาหกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า การรังวัดคำขอประทานบัตรตาม มาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงาน เจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ แต่กรณีนี้เป็นการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการ อื่น ซึ่งไม่ใช่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ จึงมีปัญหาว่าจะกระทำได้ เพียงใด นอกจากนั้นการให้บุคคลอื่นขอประทานบัตรแทนในพื้นที่ของผู้ขอเดิม และการระงับการ

พิจารณาคำขอประทานบัตรที่ผู้ขอได้ดำเนินการโดยถูกต้องแล้วเป็นปัญหาเกี่ยวกับการใช้อำนาจของผู้อนุญาตตามพระราชบัญญัติแร่พ.ศ.๒๕๑๐ หากมีการพิจารณาอย่างรอบคอบ อาจทำให้เกิดความเสียหายแก่รัฐและประชาชนที่เกี่ยวข้องได้ ฉะนั้น จึงขอหารือว่า

๑. กระทรวงอุตสาหกรรม จะแต่งตั้งข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่จากส่วนราชการอื่น ทำการรังวัดสอบเขตคำขอประทานบัตรได้หรือไม่ หากแต่งตั้งได้ผลของการรังวัดโดยเจ้าหน้าที่ดังกล่าวจะนำมาใช้ออกประทานบัตรได้หรือไม่ เพียงใด

๒. รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะนำพื้นที่คำขอประทานบัตรในที่ดินของรัฐ ที่บุคคลหนึ่งขอไว้ไปให้ผู้อื่นที่เห็นสมควรขอประทานบัตรแทนได้หรือไม่ เพียงใด

๓. ในกรณีที่ผู้ขอประทานบัตรได้ดำเนินการคำขอโดยถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายและพร้อมที่จะออกเป็นประทานบัตรแล้ว หากมีการร้องเรียนหรือร้องคัดค้านเกี่ยวกับคำขอประทานบัตรดังกล่าว รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะระงับการอนุญาตประทานบัตรไว้ได้เพียงใดหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาหารือดังกล่าวโดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม (สำนักงานปลัดกระทรวง และกรมทรัพยากรธรณี) แล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่าการดำเนินการรังวัดพื้นที่คำขอประทานบัตรของนายโฆษิตา เมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๒ นั้นเจ้าหน้าที่รังวัดของสำนักงานทรัพยากรธรณีจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้แจ้งให้นายโฆษิตาทราบว่าพื้นที่ภูเขาทั้งลูกมีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ ๘๐ ไร่ โดยหักเว้นพื้นที่ ๕ ไร่ ของนายวิทยา วิสุมิพัฒนศักดิ์ ซึ่งทำการระเบิดและย่อยหินตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน จึงขอประทานบัตรได้เพียง ๗๕ ไร่ ๑ งาน ๖๒ ตารางวา หลังจากนั้นนายโฆษิตา รับทราบแล้ว สำนักงานทรัพยากรธรณีจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จึงได้ส่งคำขอประทานบัตรของนายโฆษิตา ไปติดประกาศไว้ที่อำเภอปราณบุรี เมื่อครบกำหนดแล้วไม่มีผู้ใดโต้แย้ง สำนักงานทรัพยากรธรณีจังหวัดประจวบคีรีขันธ์จึงได้รับคำขอประทานบัตรไว้ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๒๒ ต่อมาในเดือนมีนาคม ๒๕๓๕ นายวิทยาและนางนันทวัน วิสุมิพัฒนศักดิ์ ได้ร้องเรียนว่าแนวเขตคำขอประทานบัตรของนายโฆษิตา ได้รุกล้ำเข้าไปในเขตที่ดิน น.ส. ๓ ก. ซึ่งบุคคลทั้งสองซื้อมาจากเจ้าของเดิม สำนักงานทรัพยากรธรณีจังหวัดประจวบคีรีขันธ์จึงได้มีหนังสือขอให้นายโฆษิตา นำเจ้าหน้าที่รังวัดตัดเนื้อที่ส่วนที่ทับที่ดิน น.ส. ๓ ก. ออกจากเนื้อที่คำขอประทานบัตร มิฉะนั้นจะยกเลิกคำขอประทานบัตรดังกล่าว นายโฆษิตา จึงต้องยินยอมตัดพื้นที่ส่วนที่ทับ น.ส. ๓ ก. ดังกล่าวออกจากพื้นที่ที่ขอประทานบัตร หลังจากนั้นนายโฆษิตา จึงได้รับประทานบัตรเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๓๖ ต่อมานายโฆษิตา ได้ร่วมก่อตั้งบริษัทปราณบุรีเทรดดิ้ง จำกัด และโอนประทานบัตรดังกล่าวรวมทั้งสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายให้แก่บริษัทปราณบุรีเทรดดิ้ง จำกัด และต่อมาห้างหุ้นส่วนจำกัด ศิลาปราณ ได้ยื่นคำขอประทานบัตรในพื้นที่บริเวณเขาจำปา เนื้อที่ ๘๘ ไร่ ๓ งาน ๔๓ ตารางวา ตามคำขอประทานบัตรลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๓๗ บริษัทปราณบุรีเทรดดิ้ง จำกัด ได้ยื่นข้อโต้แย้งการขอประทานบัตรของห้างหุ้นส่วนจำกัด ศิลาปราณ ไปยังสำนักงานทรัพยากรธรณีจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อำเภอปราณบุรี และผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ โดยที่บริษัท

ๆ เห็นว่าสิทธิอันชอบธรรมในแนวเขตประทานบัตรที่ดินได้รับโอนมาจากนายโมษิตฯ เกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๒๒ ในขณะที่นายโมษิตฯ ยื่นคำขอประทานบัตรหากพื้นที่ดังกล่าวไม่ทับที่กรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลอื่น พื้นที่นั้นควรเป็นสิทธิโดยชอบธรรมที่นายโมษิตฯ จะได้รับอนุญาตประทานบัตร บุคคลอื่นที่ขอภายหลังไม่ควรได้รับสิทธิแต่อย่างใด จึงได้ร้องเรียนขอความเป็นธรรมต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

เมื่อได้พิจารณาข้อเท็จจริงดังกล่าวประกอบกับได้พิจารณาพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.๒๕๑๐ แล้ว คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) มีความเห็นดังนี้

ข้อหาหรือประการที่หนึ่งที่ว่า กระทรวงอุตสาหกรรมจะแต่งตั้งข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่จากส่วนราชการอื่นทำการรังวัดสอบเขตคำขอประทานบัตรได้หรือไม่หากแต่งตั้งได้ ผลของการรังวัดโดยเจ้าหน้าที่ดังกล่าวจะนำมาใช้ออกประทานบัตรได้หรือไม่ เพียงใด นั้น เห็นว่า นิยามคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” ในมาตรา ๔๑^๑ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.๒๕๑๐ ได้บัญญัติให้หมายความว่า “ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่และเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้” จึงเห็นได้ว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติแร่ฯ มีอยู่สองประเภท กล่าวคือ ประเภทที่หนึ่ง ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ และประเภทที่สอง เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ สำหรับเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้กฎหมายได้ใช้ถ้อยคำที่มีความหมายกว้าง เพื่อให้รัฐมนตรีสามารถแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่จากเจ้าพนักงานอื่นเพื่อให้การปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติแร่ฯ ดำเนินไปโดยเหมาะสมได้ดังนั้น เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมพิจารณาเห็นสมควรที่จะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่จากส่วนราชการอื่นซึ่งเป็นข้าราชการเพื่อทำการรังวัดสอบเขตคำขอประทานบัตร ก็ย่อมกระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๗^๒ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๑๖ และเมื่อได้แต่งตั้งแล้วต้องถือว่าผู้ได้รับแต่งตั้งเป็น “พนักงานเจ้าหน้าที่” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติแร่ฯ มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ทุกประการรวมทั้งอำนาจในการรังวัดพื้นที่เพื่อประโยชน์ในการออกประทานบัตรตามมาตรา ๔๗ ด้วย ดังนั้น ผลของการรังวัดโดยเจ้าหน้าที่ดังกล่าวจึงสามารถนำมาใช้ในการออกประทานบัตรได้

อย่างไรก็ตาม โดยที่อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติแร่ฯ มีอยู่หลายประการตามที่พระราชบัญญัติแร่ฯ ได้บัญญัติไว้ หากรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

^๑มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่และเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒มาตรา ๑๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ออกกฎกระทรวง

ฯลฯ

ฯลฯ

อุตสาหกรรมจะใช้ดุลพินิจแต่งตั้งเจ้าพนักงานจากส่วนราชการอื่นทำการรังวัดสอบเขตคำขอประทานบัตรแล้ว ก็สมควรที่จะระบุหน้าที่และขอบเขตการใช้อำนาจของผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ให้ชัดเจนด้วย

ข้อหาหรือประการที่สองที่ว่า รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะนำพื้นที่คำขอประทานบัตรในที่ดินของรัฐที่บุคคลหนึ่งขอไว้ไปให้ผู้อื่นที่เห็นสมควรขอประทานบัตรแทนได้หรือไม่เพียงใดนั้น เห็นว่า เมื่อพิจารณาบทบัญญัติเกี่ยวกับการออกประทานบัตรตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๓^๖ มาตรา ๔๙^๗ และมาตรา ๕๔^๘ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๑๖ และมาตรา ๔๔^๙ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ.๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๒๒ แล้ว จะเห็นได้ว่า การออกประทานบัตรนั้นจะต้องมีการยื่นคำขอประทานบัตรต่อทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ และการออกประทานบัตรให้แก่ใครหรือไม่ อย่างไรนั้น บทบัญญัติข้างต้นบัญญัติให้เป็นดุลพินิจของรัฐมนตรีที่จะพิจารณาออกประทานบัตรตามเหตุผลโดยพิจารณาจากคำขอที่ยื่นมาโดยถูกต้องและพิจารณาถึงสิทธิประโยชน์ที่ทางราชการพึงได้รับ หากมีบุคคลใดอ้างว่ามีสิทธิดีกว่าผู้ยื่นคำขอก็ชอบที่จะโต้แย้งเสียภายในระยะเวลาสี่สิบวันตามมาตรา ๔๙ ซึ่งในกรณีที่ข้อโต้แย้งฟังขึ้น รัฐมนตรีก็ได้แต่จะปฏิเสธไม่ออกประทานบัตรให้แก่ผู้ยื่นคำขอ แต่จะออกประทานบัตรให้ผู้โต้แย้งโดยผู้โต้แย้งมิได้ยื่นคำขอมิได้ หากผู้โต้แย้งประสงค์จะได้ประทานบัตรในพื้นที่ดังกล่าวก็ต้องไปยื่นคำขอตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดไว้ต่อไป สำหรับกรณีข้อเท็จจริงของปัญหาที่หารือมานี้เมื่อได้ความว่า คำขอประทานบัตรของนายโฆษิตา ได้รับการออกประทานบัตรไปแล้วโดยถูกต้องตามข้อกำหนดของกฎหมาย กรณีการยื่นคำขอของนายโฆษิตา เป็นอันจบสิ้นกระบวนการแล้ว เมื่อต่อมาได้มีการพิจารณาคำขอประทานบัตรของห้างหุ้นส่วนจำกัด ศิลปปราณในภายหลัง และบริษัทปราณบุรีเทรดดิ้ง จำกัด ในฐานะผู้รับโอนสิทธิของนายโฆษิตาได้โต้แย้งตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๙ ย่อมเป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในเบื้องต้นและรัฐมนตรีผู้มีความอำนาจออกประทานบัตรที่จะสอบสวนว่าข้อโต้แย้งนั้นมีมูลอันชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หากมีมูลอันเป็นผลให้ผู้ยื่นคำขอประทานบัตรซึ่งถูกโต้แย้งไม่มีสิทธิได้รับประทานบัตร รัฐมนตรีก็ชอบที่จะปฏิเสธไม่ออกประทาน

^๖มาตรา ๔๓ ห้ามมิให้ผู้ใดทำเหมืองในที่ใดไม่ว่าที่ซึ่งทำเหมืองนั้นจะเป็นสิทธิของบุคคลใดหรือไม่ เว้นแต่จะได้รับประทานบัตรชั่วคราวหรือประทานบัตร

^๗มาตรา ๔๙ เมื่อได้กำหนดเขตแล้ว ให้ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ประกาศการขอประทานบัตรของผู้ยื่นคำขอ โดยปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ ที่ว่าการอำเภอหรือที่ว่าการกิ่งอำเภอ และที่ทำการกำนันแห่งท้องที่ซึ่งขอประทานบัตรแห่งหนึ่งฉบับ เมื่อไม่มีผู้โต้แย้งภายในสี่สิบวันนับแต่วันปิดประกาศ ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ซึ่งได้ดำเนินการสำหรับคำขอนั้นต่อไป

^๘มาตรา ๕๔ ให้รัฐมนตรีเป็นผู้ออกประทานบัตร

ฯลฯ

ฯลฯ

^๙มาตรา ๔๔ ผู้ใดประสงค์จะขอประทานบัตร ให้ยื่นคำขอต่อทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ พร้อมด้วยหลักฐานที่เชื่อถือได้ว่าพบแร่หรือมีแร่ชนิดที่ประสงค์จะเปิดการทำเหมืองอยู่ในเขตคำขอนั้น และผู้ยื่นคำขอจะเสนอให้ผลประโยชน์พิเศษเพื่อประโยชน์แก่รัฐในกรณีที่ได้รับประทานบัตรตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนดด้วยก็ได้

บัตรให้ แต่จะอาศัยเหตุดังกล่าวไปออกประทานบัตรให้ผู้โต้แย้งไม่ได้ หากผู้โต้แย้งประสงค์จะได้รับประทานบัตรสำหรับที่ดินแปลงที่เป็นปัญหา ก็ชอบที่จะไปยื่นคำขอตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

ข้อหาหรือประการที่สามที่ว่า ในกรณีที่ผู้ขอประทานบัตรได้ดำเนินการยื่นคำขอโดยถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายและพร้อมที่จะออกประทานบัตรแล้ว หากมีการร้องเรียนหรือร้องคัดค้านเกี่ยวกับคำขอประทานบัตรดังกล่าว รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะระงับการอนุญาตประทานบัตรไว้ได้เพียงใดหรือไม่ นั้น เห็นว่า เมื่อพิจารณามาตรา ๕๔^๓ แห่งพระราชบัญญัติแร่ฯ แล้ว จะเห็นได้ว่า การออกประทานบัตรนั้น กฎหมายบัญญัติให้เป็นดุลพินิจของรัฐมนตรีที่จะพิจารณา และในการออกประทานบัตรนั้น รัฐมนตรีย่อมต้องกระทำเพื่อให้เกิดเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย และในกรณีที่มีการยื่นข้อโต้แย้งไว้โดยชอบ รัฐมนตรีย่อมมีอำนาจที่จะสอบสวนหาข้อเท็จจริงให้แน่ชัดในข้อโต้แย้งนั้น เพื่อให้ทราบถึงสิทธิในพื้นที่ที่ขอรับประทานบัตรว่าผู้ขอมีสิทธิโดยสมบูรณ์หรือไม่ หรือมีบุคคลอื่นใดมีสิทธิดีกว่าหรือไม่ ดังนั้น ในกรณีที่รัฐมนตรีพิจารณาเห็นสมควรเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเห็นสมควรต้องชะลอการออกประทานบัตรไว้ก่อนเพื่อสอบสวนหาข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณานั้น รัฐมนตรีย่อมกระทำได้ตามที่เห็นสมควร

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) มีข้อสังเกตว่า ข้อเท็จจริงตามเอกสารของทางราชการและตามคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม (สำนักงานปลัดกระทรวง และกรมทรัพยากรธรณี) ปรากฏว่า ในการดำเนินการตามคำขอของนายโมษิตา เมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๒ นั้น เจ้าพนักงานได้ไปดำเนินการสำรวจแล้วไม่ปรากฏว่าในพื้นที่ที่สำรวจมีที่ดินของบุคคลใดอยู่ในบริเวณนั้น และเมื่อได้ปิดประกาศไว้ที่อำเภอปราณบุรีก็ไม่ปรากฏว่ามีผู้โต้แย้ง กรณีจึงน่าจะเชื่อว่าที่ดินนั้นมิได้มีใครมีสิทธิครอบครองมาก่อนจนถึงวันที่เจ้าหน้าที่ไปรังวัด แต่ต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๓๕ เมื่อจะออกประทานบัตรให้นายโมษิตา กลับปรากฏว่ามีผู้โต้แย้งว่าในพื้นที่ดังกล่าวมีพื้นที่ที่บุคคลอื่นมีสิทธิครอบครองโดยมี น.ส.๓ ก. เป็นหลักฐานรวมอยู่ด้วย แต่ น.ส.๓ ก. ดังกล่าวทางราชการได้ออกให้ประมาณปี พ.ศ.๒๕๓๓ ดังนั้น กรมทรัพยากรธรณีจึงสมควรประสานงานกับกรมที่ดินเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการออก น.ส.๓ ก. ดังกล่าวต่อไป

(ลงชื่อ) ม. ตันเต็มทรัพย์

(นายไมตรี ตันเต็มทรัพย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๓๘

^๓โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น